

57005

REFERENTIE No:
2986

INFORMATIEKOPIE:
m ze bot
t m.p.
s
dgpz
poad
z
dio,-/pz
chef dbi/doa
dbi/pl
chef dnw
plv.chef dnw
g.s.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No.

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28

TEL Nos: 180309; 184000-284

VERZONDEN CODEBERICHT

DATUM VAN VERZENDING:

7 mei 1962

AFKOMSTIG VAN:

min. v. b.z.

Dir./Afd.: doa/dbi

Visie:

Ag. No: 65202-4014 G

Dossier: 912-13-1115

MINUUT GEPARAFEERD DOOR:

jr/vdv/z/s

BESTEMD VOOR: canberra

PARAAF:

ZEER GEHEIM

AFGESCHREVEN

ten vervolge mijn 64. — 3991/5
in interventie navo-ministerraad athene 4 dezer bracht minister luns avant overzicht gebeurtenissen rond nieuw-guinea

In herinnering dat geen voorbeeld bestaat van gebiedsclaims zo volledig ontdaan van rechtvaardiging en gezond verstand als die, welke indonesische dictator nu reeds bijna 13 jaar doet gelden op nederlands nieuw-guinea, waarvoor juridisch noch volkenkundig zelfs maar schijn van basis.

minister betreurde zeer dat "sommige van onze grote bondgenoten gemeend hebben deze absurde claims au serieux te moeten nemen". na vele voorbeelden waaruit blijkt bevolking nederlands nieuw-guinea op drempel autonomie noemde minister het "onvoorstelbaar dat men zou overwegen dit volk over te leveren aan koloniale overheersing door vreemde natie" en bracht in herinnering dat nederland bereid bestuur overdragen aan internationale autoriteit of instanties op voorwaarde echter dat zelfbeschikkingsrecht papoea's volledig erkend en rechtens en feitelijk gegarandeerd zou zijn.

na relaas recente indonesische agressies sedert 15 december j.l. oefende minister kritiek op tegenwerking v.s. bij troepenversterkingen en dankte dertien leden navo die wapenleveranties aan indonesie hadden stopgezet. ook dankte hij uitdrukkelijk regeringen van frankrijk en portugal, voor medewerking zending versterkingen.

militair was nederland in nederlands nieuw-guinea thans in staat alle eventualiteiten hoofd bieden, zodat geen enkele aanleiding beginzelen op te offeren aan politieke opportuniteit.

sedert maand ziet nederland zich van "zekere zijde" onder druk geplaatst om bestuur nederlands nieuw-guinea in een of andere vorm aan indonesie over te dragen, waarbij indonesie zou toezeggen zelfbeschikkingsrecht papoea's respecteren en v.n. toezicht zou houden op uitoefening dat recht. ernstige gevaren deze oplossing, aldus minister, zijn zonneklaar. sinds souvereiniteitsoverdracht heeft indonesie, of liever gezegd dictator soekarno, geen enkele

ZEER GEHEIM

1 Op een codeber. mag teleg. niet in open taal word. antwoord, (zie Richtlijnen).
2. Afschriften van codeberichten worden v. v. raardigd.
3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

VERZONDEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No.: 2986

Rubricering: **ZEER GEHEIM**

overeenkomst gerespecteerd, noch ten aanzien van nederland, noch ten aanzien van eigen volk, aan wie immers eveneens zelfbeschikkingsrecht was toegezegd en wel onder garantie van v.n.-commissie voorgezeten door v.s..

onnodig te zeggen dat v.n. geen enkele actie heeft ondernomen, net zo min als de voornaamste betrokken westerse machten, deze laatsten altijd met beroep op gevaar van kritiek op indonesie, die dat land naar communisme zou doen overhellen. zodoende heeft men soekarno alleen maar aangemoedigd in zijn black-mail politiek.

minister wees erop dat geweldige moeilijkheden voor indonesie om zonder kaders, zonder experts en zonder middelen groot territoir te moeten besturen tot nieuwe interne indonesische spanningen zou leiden die slechts p.k.i., thans reeds grootste communistische partij buiten blok, ten goede zouden komen.

nederlands nieuw-guinea, aldus besloot minister, niet slechts nederlands op papoea-probleem. het raakt essentie onze alliantie. verkiezen van opportunisme boven morele beginselen zou geen enkele politieke winst opleveren. zou nederland door druk van 'zekere harer bondgenoten' moeten wijken, dan zou zulks een slechte daad betekenen, waaronder gehele atlantische alliantie zou moeten lijden.

5 dezer heeft minister luns deze verklaring met rusk besproken. rusk merkte op dat geen der europese mogendheden noch australie in staat of bereid zouden zijn in geval van conflict militaire hulp te verlenen, doch alleen amerika. indien australie enige militaire maatregelen zou hebben genomen, zou de v.s. begrepen hebben dat vitale belangen voor australie in het spel waren, maar een dergelijke daad bleef uit.

rusk verklaarde dat amerikanen wel degelijk bepaalde faciliteiten hebben verleend om versterkingen mogelijk te maken en verzekerde dat v.s. verantwoordelijkheid op zich nemen voor nederlandse burgers op nederlands nieuw-guinea in geval onverwachte indonesische aanval. hij toonde begrip dat nederlands vertrouwen in v.s. geschokt door wijze, waarop eerste suggesties van bunker gedaan ten gunste van indonesie.

minister legde uit, waarom plan bunker als basis van besprekingen niet aanvaardbaar, waarbij staatssecretaris nog wees op onmogelijkheid na bestuursoverdracht aan indonesie situatie te scheppen, welke faire volksuitspraak zou kunnen waarborgen.

minister verklaarde wel bereid bunker-voorstel als een van meerdere agendapunten met indonesie te bespreken, doch niet van zin positie aanvaarden, waarbij wij met rug tegen muur gedrukt over vraag welke garanties 'adequate'.

rusk betoogde dat bunker-voorstel niets afdeed aan mogelijkheid ook over alle andere voorstellen te spreken;

ZEER GEHEIM

1 Op een codeber. mag teleg. niet in open taal wor' beantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (z. Richtlijnen).

2. Afschriften van codeberichten worden uitgeluidd door de afdeling Verbindingen inden raardigd.

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

4.

Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

VERZONDEN CODEBERICHT

VERVOLG

-3-

Ref. No.: 2986

Rubricering: **ZEER GEHEIM**

minister drong aan in dat geval ook mogelijkheid andere agendapunten te vermelden.

minister vermeldde ook over betrouwbare inlichtingen te beschikken, dat indonesiers slechts ten doel nederlands nieuw-guinea in handen te krijgen om daarna alle afspraken als vodies papier te beschouwen. in dit verband ook genoemd onze ongunstige ervaringen 1950 en volgende jaren en recente arrestatie gematigde elementen in indonesie.

het zou nuttig zijn, indien australiers in anzus-verband bovengenoemde nederlandse argumenten tegen het plan-bunker zouden ondersteunen en daartoe hierover nog tijdig konden worden ingelicht. u kunt hierbij tevens voorzichtig gebruik maken van overige inhoud van het bovenstaande. uw 104 is hiermede tevens beantwoord.

celser 65.

ZEER GEHEIM

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

2. Afschriften van codeberichten worden vervaardigd. door de afdeling Verbindingen

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal woro. beantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).